

Muzeum Pomorskie Armii
oraz Wojskowej Służby Polci.
oruń, ul. Podmurna 93 tel. 0048 56 65 2
e-mail: fapak@wp.pl www.zswacko.p
P 956 16 25 127; REGON 870702
KR 5 00070-552
-ku 82 1090 1506 UO: 0000 5002 f

poprzedni nr M: 250

25.10.2004
el

żona Marta:

Bydgoszcz
tel. 41-34-04

Bydgoszcz
AK

†† Eichstaedt Józef
ps. „Mikrus”, „Jacek”

M-250/859 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — Gichstaedt Józef

J: N: 250/859 Pom.

Bydgoszcz A & K

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 — relacja właściwa k. 14 s. 1-14

I/2 — dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora k. 2 s. 1-2

I/3 — inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 5 s. 1-5

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 — dot. rodzinny relatora —

III/2 — dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — dot. ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — Inne... —

IV. Korespondencja —

V. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) k. 43

VI. Fotografia dzieci i ikonografii

1/1. Relacja - Eichstaedt Józef

1. Relacja opracowana przez Marię Maikowską
10.03.1991r., mpis oryg. k. 7 s. 1-7
2. Relacja medyczna przez dr. Bogdana
Chmąrowskiego z Museum Stutthof, mpis
kop. k. 4 s. 8-11
3. Relacja pośmiertna opracowana przez
Barbarę Jargińską, 24.06.1991r., mpis oryg. k. 3 s. 12-14

S C H E M A T R E L A C J I

o nieżyjącym członku konspiracji JOZEFIE EICHSTAEDT 14/1989

Eichstaedt Józef, Zbislaw - urodzony 31.stycznia 1917 r. w Bydgoszczy, z ojca Leona Eichstaedt i matki Jadwigi z domu Lakner. Rodzice jego pochodzą z rodziny chłopskiej / 3,5 ha/ z powiatu wągrowieckiego. Ojciec jego pracował pierwotnie jako organista, w czasie zaś międzywojennym jako sekretarz szkolny i przez krótki czas jako nauczyciel muzyki w Seminarium w Bydgoszczy. Od 1949 r. z uwagi na podeszły wiek przeniesiony został na emeryturę jako starszy rejestrator Inspektoratu Szkolnego w Bydgoszczy.

Miał trzech braci:

Zbigniew - ur. 31.10.1914 r. - przed wojną pracował jako nauczyciel. W sierpniu 1942 r. za posiadanie broni został publicznie rozstrzelany przez hitlerowców w Poznaniu.

Karol - ur. 23.08.1919 r. - w czasie wojny przebywał kilka miesięcy w obozie w Stutthofie, jako zakładnik.

Jan - ur. 31.05.1922 r. - w czasie wojny był wywieziony na przymusowe roboty do Czechosłowacji.

Od 1923 r. uczęszcza do Szkoły Cwiczeń przy Państwowym Seminarium kat. nauczycielskiego w Bydgoszczy.

Po ukończeniu 4 klas Szkoły Cwiczeń wstępuje do Państwowego Gimnazjum Klasycznego im. Marsz. J. Piłsudskiego w Bydgoszczy na wydział klasyczny dawny. Kończy je świadectwem dojrzałości 26.maja 1936 r.

Bezpośrednio po ukończeniu gimnazjum odbywa czynną służbę wojskową / 1936-1937/ w Szkole Podchorążych Rez. Piech. w Bydgoszczy. 31.maja 1937 r. otrzymuje świadectwo ukończenia Kursu Podchorążych Rezerwy 15 dywizji piechoty, jako st.strzelec podchorąży rezerwy.

W latach 1938 - 1939 odbywa 6-tygodniowe ćwiczenia rezerwy, ostatnio w stopniu sierżanta podchorążego.

Od października 1937 r. do chwili mobilizacji /24.sierpień 1939/ pracował jako praktykant II kat. w Zarządzie Miejskim w Bydgoszczy, przechodząc w tym czasie kolejno poszczególne działy administracji samorządowej.

Zmobilizowany 24.08.1939 r. w stopniu ppor.rez. brał udział w wojnie obronnej, od 1.09.1939 r. jako dowódca kompanii 61 p.p. na szlaku bojowym 15 D P od przedmieścia Bydgoszczy do Warszawy. Brał udział w bitwach pod Bydgoszczą, Kutnem, Gębinem, nad Bzurą i w walkach w Puszczy Kampinowskiej oraz w obronie Warszawy, na odcinku ~~Wawrzyszewo~~ Wawrzyszewo - do kapitulacji Warszawy w dniu 27.września 1939 r.. Był dwukrotnie ranny w bitwie pod Gębinem w prawą rękę i głowę. Po zakończeniu działań wojennych wrócił do Bydgoszczy. Od kwietnia 1940 r. pracował przymusowo jako robotnik przy odgruzowywaniu miasta oraz przy naprawie szos. Następnie pracował jako robotnik w różnych firmach niemieckich na terenie Bydgoszczy. Od maja 1940 r. do listopada 1940 r. w fabryce Polensky i Zollan, od grudnia 1940 r. do września 1941 r. w Niemieckim Urzędzie Zaopatrzenia i od października 1941 r. do aresztowania w 1944 r. w Fabryce Kartonów.

Adresy okupacyjne: Bydgoszcz ul. Jagiellońska 24 i ul.Grudziądzka firma Hoppe.

Po wojnie : 85-605 Bydgoszcz, ul.Kasztanowa 29

1.kwietnia 1949 r. wstępuje do Rucho Oporu do ZWZ/AK Inspektorat Północno-Zachodni.

Zaprzysiężony został w kwietniu 1949 r. przez Zygmunta Szatkowskiego ^{pod} ps. "Jacek" - "Mikrus", współpracował z dowodcą Okręgu Zygmuntem Szatkowskim ps."Wiesław" w zakresie: werbowania członków,

przeprowadzania akcji sabotażowych/ Łęgowo, Osowa Góra, Maksymilianowo/, gromadzenia broni, wywiadu wojskowego, zbierania informacji militarnych okupanta, uprowadzenia ludzi z więzień i obozów i kierowania ich do obozów leśnych w Borach Tucholskich do oddz.DANA oraz opieka nad rodzinami dotkniętymi przez represje okupanta.

Był oficerem do ~~specjalnych~~ specjalnych poruczeń najpierw w Inspektoracie Bydgoszcz, a potem od września 1943 r. K-dzie Okr.Pom. U

W czerwcu 1940 r. został aresztowany przez gestapo jako podejrzany o udział w tzw. "krwawej niedzieli" w Bydgoszczy. Po przejściu przesłuchania został w listopadzie 1940 r. zwolniony.

W Armii Krajowej działał do aresztowania przez gestapo w Bydgoszczy w dniu 25.marca 1944 r. jako podejrzany o udział w Armii Krajowej Okr.Pom.

W czerwcu 1944 r. został wywieziony do obozu koncentracyjnego w Stutthofie k.Gdańska jako więzień polityczny - nr obozowy 80088. Dnia 13.~~marca~~ marca 1945 r. podczas ewakuacji obozu koncentracyjnego w Stutthofie - w czasie tzw. drogi śmierci po Wybrzeżu Gdańskim w okolicach Lęborka /Natwisch/ został oswobodzony przez Armię Czerwoną.

Bezpośrednio po wyzwoleniu zweryfikowany do stopnia podporucznika - pełnił służbę wojskową wpieryw w linii jako d-ca plutonu, później d-ca kompanii a od września 1945 r. powierzono mu różne stanowiska w organach wojskowych- wojskowej służby sprawiedliwości w stopniu majora, i tak:

od IX. 45 do XII.1946 - jako sekretarz Wojs.Prok. w Gdańsku

od XII.46 do I.1949 - jako prokurator w Prokuraturze WOP w Gdańsku

od I.49 do II 4949- jako podprokurator Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Gdańsku

od II.49 do VIII. 1952 - jako podprokurator Wojskowej Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy

od VIII.52 do XI.1952 - jako wiceprokurator Wojskowej Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy

Równolegle do służby wojskowej studiował i tak:

4.września 1948 ~~tu~~ ukończył Szkołę Prawniczą Min.Sprawiedliwości w Gdańsku, uzyskując uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie do służby Wymiaru Sprawiedliwości.

W latach 1946-1948 uczęszczał do Akademii Nauk Politycznych - oddz. w Sopocie, której nie ukończył ze względu na służbowe przeniesienie z Gdańska do Bydgoszczy.

W latach 1949 - 52 studiował i ukończył Wydział Prawa Uniwersytetu im.M.Kopernika w Toruniu.

Za fakt zatajenia przed władzami wojskowymi przynależności do AK w czasie okupacji- został w listopadzie 1952 r. postawiony przed Ofic.Sąd Honorowy dla Oficerów Sztabowych przy Naczelnej Prokuraturze Wojskowej w Warszawie.

5. listopada 1952 r. zapadł wyrok : obniżenie stopnia majora do stopnia podporucznika / zdaniem Ofic.Sądu Honorowego miał opuścić wojsko w takim stopniu w jakim przybył do wojska /, oraz wydalenie ze ~~XXI~~ służby wojskowej.

W trybie administracyjnym obniżono dodatkowo stopień wojskowy do szeregowego.

Został zwolniony z wojska bez żadnej odprawy materialnej. W tym czasie miał na utrzymaniu żonę i dwoje dzieci. Nie mógł otrzymać żadnej pracy przez okres następnych trzech miesięcy, nie mówiąc już o otrzymaniu posady stosownie do posiadanych kwalifikacji. Wszelkie starania o radcostwa prawne zostały unicestwione przez towarzyszy/ nazwiska znane/ KWPZPR w Bydgoszczy.

Po wielu kombinacjach otrzymał wreszcie posadę pracownika administracyjnego w niepełnym wymiarze godzin.

Rada Adwokacka w Bydgoszczy odmownie załatwiła wniosek o wpis na

listę adwokatów motywując, iż jest nadmiar adwokatów w Izbie, chociaż w tym samym czasie zostały uwzględnione inne wnioski.

kim)

Od stycznia 1953 r. pracuje w Bydgoszczy w Zespole Budownictwa Przemysłowego Drobnej Wytwórczości jako kierownik działu umów i zleceń.

Po wielu odwoływaniach 26. lutego 1957 r. rozkazem MON nr 0144 przywrócono mu stopień majora.

Dnia 1. lipca 1957 r. zostaje wpisany na listę adwokatów Izby Adwokackiej w Bydgoszczy. Od września 1957 r. zostaje również obrońcą wojskowym.

Praktykę adwokacką rozpoczyna w Swieciu, a następnie zostaje przeniesiony do Bydgoszczy, gdzie podejmuje pracę w Zespole Adwokackim nr 1. Od stycznia 1964 r. jest również kierownikiem tego zespołu i pracuje na tym stanowisku do kwietnia 1984 r., czyli aż do śmierci.

Oprócz pracy zawodowej udziela się w szerokim zakresie w pracy społecznej - pracuje w Kole Obrońców Wojskowych, w PCK i w Komisji Opieki Społecznej.

Do ZBOWiD-u należy od 1959 r., jest w Zarządzie Wojewódzkim a także przewodniczącym III Kopl. Sądu Koleżeńskiego.

Odznaczenia:

- 11.11.1942 r. - Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami / rozk.K.G. nr 120/BP z dnia 12.08.1942 r. oraz rozk. K.O. nr 85/P z dnia 11.11.42 r./
- 29.06.1946 r. - Odznaka Grunwaldu / nr 032626/1946 r./
- 1.07.1949 r. - Srebrny Krzyż Zasługi /nr 54786/1949/
- 21.10.1951 r.- Brązowy Medal Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny / nr 133525/1951 r./
- 10.10.1975 r.- Brązowy Medal-Zasługi dla Obronności Kraju / nr D-172418/

21.10.1981 r. - Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski
/ nr 1759-81-17 /

Osoby z którymi współpracował i utrzymywał kontakty podczas działalności w Armii Krajowej:

mjr Józef Chyliński - szef sztabu Pomorskiego Okręgu ZWZ/AK
ps. "Piotr", "Rekin" / zmarł w Toronto/
mjr Józef Gruss - kolejny szef sztabu ps. "Stanisław", "Józio"
- brał z nimi udział w pracach organizacyjno-konspiracyjnych.
Rozmawiał na temat urządzania "Skrzynek kontaktowych" i "punktów przesyłkowych".

✓ Brał udział także ppor Henryk Jasiński ps. "Kuno".

- płk Rudolf Ostrihansky ps. "Aureliusz" - współdziałał z nim w ruchu oporu. Razem byli w obozie w Stutthofie.

- por Zygmunt Szatkowski - zaprzysiężał Józefa Eichstaedta w kwietniu 1940 r.

- małż. Władysława i Leon Tojza - bezpośrednio współdziałali w czasie okupacji. Ich warsztat prywatny mieszczący się w Bydgoszczy przy ul. Dolina 31 był punktem kontaktowym i punktem przesyłkowym.

- małż. Aniela i Franciszek Szalla. Warsztat Franciszka Szalli mieszczący się przy ul. Naruszewicza róg ul. Garbary w Bydgoszczy służył jako skrzynka przesyłkowa do Inspektoratów, natomiast jego mieszkanie prywatne przy ul. Królowej Jadwigi jako punkt przerzutowy do Borów Tucholskich. Pan Fr.

Szalla zginął śmiercią bohaterską w obozie w Stutthofie, w czasie kolejnego przesłuchania w "Politische Abteilung", gdzie męczony był o wyjawienie miejsca pobytu por Gruza ps. "Dan" z Borów Tucholskich, mjr Józefa Chylińskiego ps. "Rekin" i płk. Rudolfa Ostrihanskiego ps. "Aureliusz" / który był w tym czasie

sie również więźniem obozu Stutthof/.

Z rozkazu b. szefa sztabu K O AK Pomorze mjr Józefa Grussa cała rodzina Szallów musiała przyjąć III grupę narodowości niemieckiej.

- Henryk Klapp, ps. "Sławek" - od 1941 r. brał czynny udział w pracach konspiracyjnych w ramach Okręgowej Delegatury Rządu - kryptonim "ZATOKA".

- Stanisław Nowicki - od 1941 r. brał czynny udział w działalności konspiracyjnej w ramach Okręgowej Delegatury Rządu /Okręg Pomorski/ w tzw. państwowej służbie cywilnej - na stanowisku Inspektora.

- Urszula Klunder ps. "Ewa" z męża Jędrzejczak - w latach 1941/42 była zaangażowana w pracy konspiracyjnej ZWZ. W marcu 1943 r. została zaprzysiężona przez por. Zygmunta Szatkowskiego i działała w Wojskowej Służbie Kobiet przy Inspektoracie Bydgoskim AK.

- Seweryn Sierański - był łącznikiem AK z zakładami w Łęgnowie, / gdzie pracował / i organizował akcje sabotażowe na terenie tych zakładów.

- Albin Snieciński - od 1949 r. do chwili oswobodzenia Bydgoszczy w 1945 r. brał czynny udział w pracach konspiracyjnych ZWZ/AK. Współdziałał w akcjach sabotażowych na terenie DAG WERKE / "Dynamit"/.

Obecny adres żony Marty Eichstaedt: - relacja na podstawie posiadanych archiwaliów.

Marta Eichstaedt
85-605 Bydgoszcz

J4 41-34-04

Poznań, dnia 10.03.1991 r.

relację opracowała:

/mgr Maria Mańkowska/

Dokumentacja:
1. fotografia
2. nekrolog

copy: Albin Kociarski Bydgoszcz 7.11

8
ARCHIWUM
Biblioteka
M-250
data wydruku 20-1989

RELACJA
=====

++ 1989?

Józefa Eichstaedta.
=====

Józef Eichstaedt mieszkał przed wojną w Bydgoszczy. W styczniu 1940 roku zetknął się z konspiracją. Wciągnął go B. Jasiński ps. "KUNO". Józef Eichstaedt był podporucznikiem rezerwy 61 PP. W początkowym okresie w Bydgoszczy było tylko sześciu /6/ oficerów ZWZ - Związku Walki Zbrojnej, m.in. Szatkowski, Pankowski. Sprzysiężenie ich początkowo miało charakter organizacji samorządnej. Rozmawiali o tym krótko. W pewnym stopniu związany był z nimi oficer Franciszek Gordon, ale nie wiadomo czy też wstąpił do ZWZ. Podczas składania przysięgi był obecny S. Nowicki. J. Eichstaedt przyjął pseudonim "JACEK" /?/. S. Nowicki chciał go namówić, aby pracował w Okręgowej Delegaturze Rządu. Jednakże J. Eichstaedt chciał być szkolony wojskowo, więc wolał ZWZ.

Po raz drugi składał przysięgę przed W. Szatkowskim i otrzymał pseudonim "MIKRUS". Posiadał /Szatkowski/ upoważnienie od płk R. Ostrihansky-ego /"AURELIUSZ" na zakładanie konspiracji. "WIEŚLAW" znał brzmienie "ROTY".

Z B. Jasińskim był związany kpt. Wiedzienowski, chyba z 62PP /? B.Ch/.

J. Eichstaedt w ZWZ był szarym członkiem do 1942 r. a następnie przeszedł do pracy w Biurze Informacji i Propagandy /BIP/. Sam Okręg Pomorski prasy nie wydawał. Przez jakiś czas BIP leżał w gestii J. Grussa. Z kolei F. Bendig miał działać w "Kedywie".

Wiosną 1944 roku miały miejsce masowe aresztowania w Bydgoszczy. Przyjechał J. Gruss z "Rekinem" /J. Chwliński/ i "Kedyw" wraz z BIP-em dali F. Bendigowi /?/...../ Uwaga: B.Ch.-respondent myli chyba BIP z II Oddziałem KO Pomorze/.

W BIP działał /*jakie*... Bernard Kamiński z Bydgoszczy. BIP nie funkcjonował jak w Generalnym Gubernatorstwie, np. w Warszawie a zbierał informacje. Często mieszano funkcje w zależności od pre-dyspozycji /?/..... inspektoratu, a potem podokręgu. Szefem BIP był J. Eichstaedt.^{mianował} go Z. Szatkowski; R. Ostrihansky dowództwa nie objął, właściwie po nim funkcję kierowniczą pełnił

ppłk J. Chyliński /"REKIN", "PIOTR"/. Z Z. Szatkowskim spotkał się w celi po aresztowaniu w Bydgoszczy /J. Eichstaedt/. Z. Szatkowski był jego przełożonym jako komendant podokręgu północno-zachodniego. Trudnili się rozpoznaniem terenu, sprawami ekonomicznymi, zabezpieczali lokale, ludzi. Praca raczej kontrwywiadowcza. Jego zastępcą miał być F. Bendig i z nim wszystko uzgadniał. Z ODR łączność do J. Eichstaedta miał Wacław Gill. J. Eichstaedt współpracował ze S. Gussem /na Bory Tucholskie/, H. Bratnim / w kierunku na Świecie/ i Janem Winklerem /Babie Doły - Gdynia/. Partyzantom dostarczał informacji i zabezpieczał zaopatrzenie.

Jan Winkler odebrał J. Eichstaedta w Gdyni z dworca kolejowego. Mieszkał na Grabówku /?/. Był to punkt "KSAWEREGO". Miał on ich w Gdyni kilka. J. Winkler jeździł do Słupska. Obserwował tam ruchy wojsk niemieckich. Jeździła też do księdza J. WRZYCY w czasie 1943 - 1944 r.

Prusy były penetrowane z Brodnicy. O tym wie najwięcej J. Chyliński.

Łączniczką operującą w Brodnicy, Grudziądzu, Bydgoszczy i związaną z pomocą więźniom Stutthofu była Urszula KLUNDER. ✓

J. Eichstaedt jeździł do Gdyni raz na kwartał. Brał meldunki od J. Winklera. Tereny interesujące go: Kościerzyna, Chojnice, Koronowo, obserwacja wojsk. Do Chojnic docierał S. Gruss. A. Bruski owego Winklera zwerbował i zaprzysiął J. Eichstaedt, pełniący jednocześnie funkcję łącznika pomiędzy ODR a AK. Spotykał się z płk Pałubickim. Spotkania te miały charakter instrukcyjny. W pionie organizacyjnym przełożonym był Z. Szatkowski, a resortowo J. Gruss.

J. Eichstaedt został odznaczony Srebrnym Krzyżem z Mieczami / rozkaz BP nr 170 z 18.08.42 / i rozkaz Komendanta Okręgu nr 95/P z 11.11.42 r. Wewnętrzna łączność w Podokręgu miał w swoich rękach Edward Wrzesiński. J. Chylińskiego spotykał Eichstaedt m. in. w mieszkaniu Tojzów w Bydgoszczy, ulica Dolina 31. Tam odbywały się odprawy, pobierano instrukcje. Brał w nich udział "WIESŁAW", J. Gruss, Tojzowie. Były też spotkania przy ulicy Świętej Trójcy u Gendaszków z J. Chylińskim, gdzie przekazywano Uwytyczne na najbliższy czas. Pałubicki mieszkał, a właściwie przebywał w Bydgoszczy przy ulicy Grudziądzkiej.

J. Eichstaedt został aresztowany wraz z Z. Szatkowskim w dniu 23 marca 1944 roku.

✓ Jeśli chodzi o przygotowania do powstania powszechnego, to gromadzono broń i amunicję m.in. u "GRABA". Amunicję i broń pochowano w fabryce sztucznego miodu /UNAMEL". Polak z Bydgoszczy, o nazwisku Chrabąszcz pakował amunicję w /?/..... miodu. Transport ten szedł do Twardej Góry. Wszelkie meldunki korygował "WIESŁAW" - Z. Szatkowski. Piśano je tuszem na pergaminie. Nie były szyfrowane.

W okresie 1943 - 1944 rozszerzono kontakty z organizacją "Miecz i Pług" w celu przygotowania zbrojnego powstania. Dlatego docierali do t. zw. Urzaków t.j. ludzi pozostających poza AK. Raz J. Eichstaedt /daty nie pamięta/ uczestniczył w zebraniu jakiejś organizacji. Już podczas jego odbywania dowiedział się, że to "Miecz i Pług". Spotkanie to miało miejsce u piekarza w Toruniu. Pojechał tam po uzgodnieniu z J. Grussem, Z. Szatkowskim. Zaprosił zaś "MAGDEBURG - MENAŻKA". W zebraniu uczestniczyło 4 - 5 osób. Chcieli aby AK dołączyła się do "Miecza i Pługa". "MAGDEBURG-MENAŻKA" żądał ujawnienia struktury. Doszło do bardzo ostrej scysji /chwacili za broń/. J. Eichstaedt odmówił i wyszedł. "MAGDEBURG-MENAŻKA" trafił do niego przez kontakty oddolne.

Z Szarymi Szeregami pracował Bernard Mroziński. J. Eichstaedt nie miał na nich służbowego wpływu. Wymieniał informacje i doświadczenia.

J. Eichstaedt pomógł w ukrywaniu się dezertrowi z Wehrmachtu Heinzowi Lorenzowi, przebywał on u Szali. H. Lorenz dostarczał informacji z Gestapo. Obecnie jest burmistrzem w jednym z miast NRD. AK posiadała swoje wtyczki w Gestapo. Docierano także przez kobiety - więźniarki, ale to były luźne związki z Armią Krajową. Informacje przesyłano na przykład w opakowaniach proszków do prania /odklejano/. Prace te wykonywały więźniarki Gestapo. Na prośbę J. Eichstaedta kierowca przewoził wiadomości.

O "AURELIUSZU" nie wiedzieli dokładnie, między innymi, że to ich komendant. Starali się do niego dotrzeć po aresztowaniu.

Jesienią 1943 roku wysadzono w powietrze halę produkcyjną w /?/ B..... J. Eichstaedt miał tam kilku swoich ludzi nie zaprzysiężonych. Przez 6 - 9 miesięcy wstrzymano w ten sposób produkcję.

Akcji takich planowano dużo, ale nie dokonano ich.

Poza tym na przykład w Osielsku zatrutowano wodę pitną, gdzie kawaleria niemiecka poiła konie.

Wykonywano też wąroki śmierci między innymi na podporuczniku rezerwy K..... /? B Ch/ w Maksymilianowie przy udziale H. Lorenza i Szali. H. Lorenz dostarczył wiadomości o jego sprawie. Wydawał ludzi z konspiracji. Sypnął też Jasińskiego /wynikało to z dokumentów/. Wyrok zapadł w Warszawie, ale sprawę przedtem wysłano tam przez Łódź. W Łodzi był jakiś punkt, ale J. Eichstaedt nic bliższego o tym nie może powiedzieć.

Funkcję kuriera Warszawa - Bydgoszcz przez Lipno pełnił Poniatowski.

Relacja powyższa została nadesłana przez doc. Chrzanowskiego z Gdyni z Muzeum Stutthofu. Relacja była nieczytelna, napisana ołówkiem na cienkim papierze. Przekazana została do Bydgoszczy przez p. Irenę Monsiorską z Warszawy.

1939
AK
Za zgodą:

1989 rok 25

RELACJA POŚMIERTNA O DZIAŁALNOŚCI KONSPIRACYJNEK A.K.

J ó z e f E i c h s t a e d t

E i c h s t a e d t Józef Zdzisław - urodzony 31 stycznia 1917 roku w Bydgoszczy z ojca Leona Eichstaedt i matki Jadwigi z domu Lakner. Rodzice jego pochodzą z rodziny chłopskiej /3,na/ z powiatu wągrowieckiego. Ojciec jego pracował pierwotnie jako organista, w czasie zaś międzywojennym jako sekretarz szkolny i przez krótki okres jako nauczyciel muzyki w Seminarium w Bydgoszczy. Od 1949 roku z uwagi na podeszły wiek przeniesiony został na emeryturę jako starszy rejestrator Inspektoratu Szkolnego w Bydgoszczy.

Miał trzech braci:

- Zbigniew urodzony 31 października 1914 roku - przed wojną pracował jako nauczyciel. W sierpniu 1942 roku za posiadanie broni został publicznie rozstrzelany przez hitlerowców w Poznaniu,
- Karol urodzony 23 sierpnia 1919 roku - w czasie wojny przebywał kilka miesięcy w obozie w Stutthofie jako zakładnik,
- Jan urodzony 31 maja 1922 roku - w czasie wojny był wywieziony na przymusowe roboty do Czechosłowacji.

Od 1923 roku uczęszcza do szkoły ćwiczeń Państw. Seminarium katolick. Nauczycielskiego w Bydgoszczy. Po ukończeniu 4 klas Szkoły ćwiczeń wstępuje do Państwowego Gimnazjum Klasycznego im. Marszałka Piłsudskiego w Bydgoszczy na wydział klasyczny dawny. Kończy je świadectwem dojrzałości w dniu 26 maja 1936 roku. Bezpośrednio po ukończeniu Gimnazjum odbywa czynną służbę wojskową 1936 do 1937 roku w Szkole Podchorążych Rezerwy-Piechoty w Bydgoszczy. 31 maja 1937r. otrzymuje świadectwo ukończenia kursu Podchorążych Rezerwy 15 Dyw. Piechoty jako starszy strzelec podchorąży rezerwy - ostatnio w stopniu sierżanta podchorążego. Od października 1937 roku do chwili mobilizacji 24 sierpnia 1939 roku pracował jako praktykant II-kat. w Zarządzie Miejskim w Bydgoszczy przechodząc w tym czasie kolejno poszczególne Działy administracji samorządowej. Zmobilizowany 24 sierpnia 1939 roku w stopniu podporucznika rezerwy brał udział w wojnie obronnej od 1 września 1939 roku jako dowódca kompanii 61 Pułku Piechoty na szlaku bojowym 15 DP od przedmieścia Bydgoszczy do Warszawy. Brał udział w bitwach pod Bydgoszczą - Kutnem - Gąbinem - nad Bzurą i w walkach Puszczy Kampiniowskiej, oraz w obronie Warszawy w dniu 27 września 1939 roku. Był dwukrotnie ranny w bitwie pod Gąbinem w prawą rękę i głowę. Po zakończeniu działań wojennych wrócił do Bydgoszczy.

Od kwietnia 1940 roku pracował przymusowo jako robotnik przy odgruzowywaniu miasta oraz przy naprawie szos. Następnie pracował jako robotnik w różnych firmach niemieckich na terenie Bydgoszczy. Od maja 1940 roku do listopada 1940 roku w Fabryce Polensky i Zollan, od grudnia 1940 roku do września 1941 roku w Niemieckim Urzędzie Zaopatrzenia i od października 1941 roku aż do aresztowania w 1944 roku w Fabryce Kartonów przy ul. Grudziądzkiej.

1 kwietnia 1940 roku wstępuje do Ruchu Oporu do ZWZ/AK. Inspektor Północno - Zachodni. Zaprzysiężony został w kwietniu 1940 roku przez Zygmunta Szatkowskiego pod pseudonimem "Jacek" - "Mikrus" Współpracował z dowódcą Okręgu Zygmuntem Szatkowskim ps "Wiesław" w zakresie: werbowania członków, przeprowadzenia akcji sabotażowych /Łęgnowo, Osowa-Góra, Maks, milianowo, gromadzenia broni, wywiadu wojskowego, zbierania informacji militarnych okupanta, uprowadzenia ludzi z więzień i obozów i kierowania ich do obozów leśnych w Borach Tucholskich do oddz. "Dana", oraz opieka nad rodzinami dotkniętymi przez represje okupanta.

Był oficerem do specjalnych poruczeń - najpierw w Inspektoracie Bydgoszcz a potem od września 1943 roku przy Komendzie Okręgu Pomorskiego.

W czerwcu 1940 roku został aresztowany przez GESTAPO jako podejrzany w tak zwanej "Krwawej niedzieli" w Bydgoszczy - po przejściu przesłuchań został w listopadzie 1949 roku zwolniony.

W Armii Krajowej działał do aresztowania przez GESTAPO w Bydgoszczy w dniu 23 marca 1944 roku jako podejrzany o udział w Armii Krajowej Okręgu Pomorze. W dniu czerwca 1944 roku został wywieziony do Obozu Koncentracyjnego w Stutthofie/Gdańskim jako więzień polityczny numer obozowy 80088.

Dnia 13 marca 1945 roku podczas ewakuacji obozu koncentracyjnego w Stutthofie w czasie tak zwanej "drogi śmierci" po Wybrzeżu Gdańskim w okolicach Lęborka /Nawitsch/ został oswobodzony przez Armię Czerwoną.

Bezpośrednio po wyzwoleniu zweryfikowany do stopnia podporucznika. Pełnił służbę wojskową wpierw w linii jako dowódca plutonu, później dowódca kompanii a od września 1945 roku różne stanowiska w organach wojskowej służby sprawiedliwości w stopniu majora - i tak:
od września 45 r. do grudnia 1946 r. jako sekretarz w Wojsk. Prokurze w Gdańsku,

od grudnia 46r do czerwca 48 r. jako oficer śledczy w Prok. Wojsk. Gdańsk
od czerwca 48r do styczn. 49r. jako prokurator w Gdańsku w WOP.

od styczn. 49r do lutego 49r. jako podprokur. Wojsk. Prokur. Kraj. Gdańsk,
od lutego 49r do sierpn. 52r. jako podprokurator Wojskowej Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy

od sierpn. 52 do listop. 52r jako wiceprokurator Wojskowej Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy

Równolegle do służby wojskowej studiował i tak:

- 4 września 1948 roku ukończył Szkołę Prawniczą Ministerstwa Sprawiedliwości w Gdańsku uzyskując uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie do Służby Wymiaru Sprawiedliwości,

- w latach 1948/48 uczęszczał do Akademii Nauk Politycznych - Oddział w Sopocie której nie ukończył ze względu na służbowe przeniesienie z Gdańska do Bydgoszczy,

w latach 1949/1952 studiował i ukończył Wydział Prawa Uniwersytetu im Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Za fakt zatajenia przed władzami wojskowymi przynależności do AK w czasie okupacji - został w listopadzie 1952 roku postawiony przed Oficerski Sąd Honorowy dla Oficerów Sztabowych przy Naczelnej Prokuraturze w Warszawie. 5 listopada 1952 roku zapadł wyrok: obniżenia stopnia majora do stopnia podporucznika /zdaniem Oficerskiego Sądu Honorowego miał opuścić wojsko w takim stopniu, w jakim przybył do wojska/, oraz wydalenie ze służby wojskowej.

W trybie administracyjnym, obniżono dodatkowo stopień wojskowy do szeregowego.

Został zwolniony z wojska bez żadnej odprawy materialnej. W tym czasie miał na utrzymaniu żonę i dwoje dzieci. Nie mógł otrzymać żadnej pracy przez okres następnych trzech miesięcy, nie mówiąc już o otrzymaniu posady stosownie do posiadanych kwalifikacji. Wszelkie starania o radcostwa prawne zostały unicestwione przez towarzyszy /nazwiska znane/ Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Bydgoszczy. Po wielu kombinacjach otrzymał wreszcie posadę pracownika administracyjnego w niepełnym wymiarze godzin.

Rada Adwokacka w Bydgoszczy odmownie załatwiła wniosek o wpis na listę adwokatów motywując, iż jest nadmiar adwokatów w Izbie, chociaż w tym samym czasie zostały uwzględnione inne wnioski.

Od stycznia 1953 roku pracuje w Bydgoskim Zespole Budownictwa Przemysłowego Drobnej Wytwórczości jako kierownik działu Umów i Zleceń.

Po wielu odwoływaniach 26 lutego 1957 roku rozkazem MON Nr O144 przywrócono mu stopień majora.

dnia 1 lipca 1957 roku został wpisany na listę adwokatów Izby Adwokackiej w Bydgoszczy.

14

Od września 1957 roku zostaje również obrońcą wojskowym. Praktykę adwokacką rozpoczyna w Świeciu n/w a następnie zostaje przeniesiony do Bydgoszczy gdzie podejmuje pracę w Zespole Adwokackim nr 1. Od stycznia 1964 roku jest również kierownikiem tego Zespołu i pracuje na tym stanowisku do 20 kwietnia 1984 roku - czyli do śmierci. Oprócz pracy zawodowej udziela się w szerokim zakresie w pracy społecznej, pracując w Kole Obrońców Wojskowych, PCK i Komisji Opieki Społecznej.

Do ZBOWIDu należy od 1959 roku, jest aktywistą w Zarządzie Woj. i przewodniczącym III Kompl. Sądu Koleżeńskiego.

O d z n a c z e n i a :

- 11/11.42r - Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami /Rozk.KG Nr 120/BP z 12/8.1942r. oraz rozk.Kdy Okr.nr 85/P z 11/11.42
- 29/6.46r - Odznaka Grunwaldu nr 032626/1946
- 1/7.49r - Srebrny Krzyż Zasługi nr 54786/1949
- 21/10.51 - Brązowy Medal Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny nr.133525/51r
- 10/10.75 - Brązowy Medal Zasługi dla Obronności Kraju nr.D-172418
- 21/10.81 - Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski nr 1759-81-17

Osoby z którymi współdziałał i utrzymywał kontakty podczas działaln.w AK

- ✓ mjr Józef Chyliński - szef Sztabu Pomorskiego Okręgu ZWZ/AK pseudonim "Piotr" i "REKIN" - zmarł w Toronto w Kanadzie.
- ✓ mjr Józef Gruss - kolejny szef sztabu - ps."Stanisław" i "Józio" brał z nim udział w pracach organizacyjno-konspiracyjnych. Rozmawiał na temat urządzania "skrzynek kontaktowych" i punktów przesyłkowych.
- ✓ brał współdziałanie także ppor Jasiński pseudonim "Kune".
- ppłk Rudolf Ostriański ps."Aurelkusz" współdziałał z nim w ruchu oporu - razem byli w obozie Stutthof,
- ✓ por Zygmunt Szatkowski - zaprzysiężał Józefa Eichstaedta w kwietniu 1940 roku,
- ✓ małżeństwo Władysława i Leon Tojza - bezpośrednio współpracował z nimi w czasie okupacji. Ich warsztat mieszczący się przy ul Dolina nr 31 w Bydgoszczy był punktem kontaktowym i punktem przesyłkowym,
- małżeństwo Aniela i Franciszek Szalla. Warsztat Franciszka Szalli mieszczący się przy ul Naruszewicza róg Garbary w Bydgoszczy służył jako skrzynka przesyłkowa do Inspektoratów, natomiast jego mieszkanie prywatne przy ul Królowej Jadwigi jako punkt przerzutowy do Borów Tucholskich. Franciszek Szalla zginął śmiercią bohaterską w obozie Stutthof w czasie kolejnego przesłuchania w "Politische Abteilung" gdzie męczony był o wyjawienie miejsca pobytu por.Gruza ps "DAN" z Borów Tucholskich, Mjr Józef Chyliński ps "Rekin" i ppłk Rudolf Ostriański ps "Aurelia"/który był również w tym czasie więźniem obozu Stutthof.

Z rozkazu b.Szefa Sztabu KO/AK Pomorzemjr Józefa Grussa ps "Stanisław" cała rodzina Szallów musiała przyjąć III grupę narodowości niemieckiej

- ✓ Henryk Klappa ps "Sławek" od 1941 roku brał czynny udział w pracach konspiracyjnych w ramach Okręgowej Delegatury Rządu - krypt."Zatoka"
- ✓ Stanisław Nowicki od 1941 roku brał czynny udział w działalności konspiracyjnej w ramach Delegatury Rządu - Okręg Pomorski w tak zwanej państwowej służbie cywilnej na stanowisku inspektora.
- ✓ Urszula Klunder ps."Ewa" z męża Jędrzejczak w latach 1941/42 była zaangażowana w pracy konspiracyjnej ZWZ W marcu 1943 roku została zaprzysiężona przez por Zygm.Szatowskiego i działała w W.Sł.Kobiet.insp.Bydg.
- ✓ Seweryn Sierański był łącznikiem AK z zakładami w Łęgowie gdzie pracował i organizował akcje sabotażowe na terenie tych zakładów.
- ✓ Albin Snicieński od 1940 r. do chwili uwolnienia Bydgoszczy w 1945r. brał czynny udział w pracach konspiracyjnych ZWZ - współdziałał w akcjach sabotażowych na terenie DAG.WERKE "Dynamit".-

Adresy okupacyjne: ul Joagiellońska 24 i ul Grudziądzka Fa Koppe

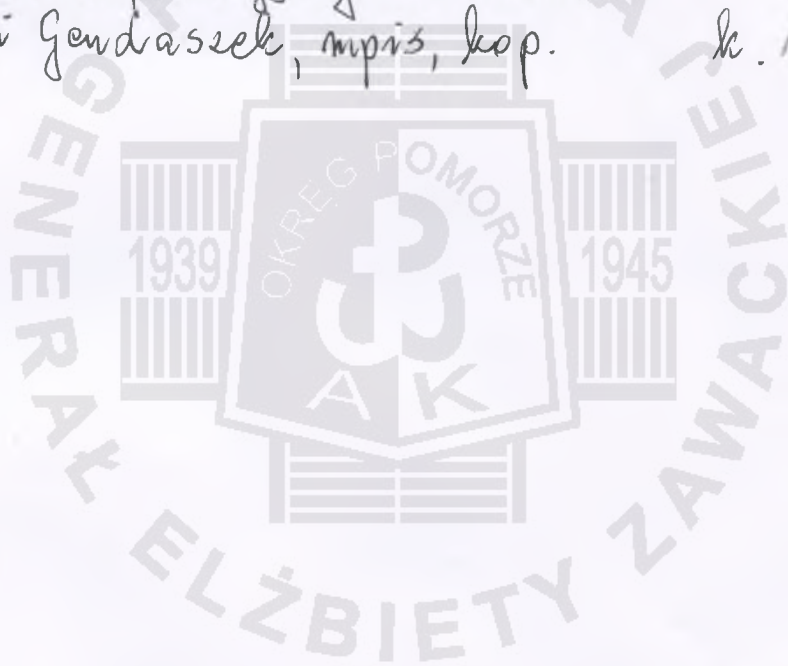
Adres obecny żony: Marta Eichstaedt
85-605 Bydgoszcz

Otrzymało 24 czerwca 1991 r.

opracowała Barbara Turynska
przeprawiła p. Fr. Gendrowski

1/2. Dokumenty-Eichstaedt
Józef:

1. "Oświadczenie świadcze" z 3.12.1976
"o konspiracyjnej działalności
~~Matyska~~ Frau Limmewies a
Tadewsz, kserokop. oryg. k. 1 s. 1
2. "Oświadczenie świadcze" z 17.06.1978
(odpis) o konspiracyjnej działalności
Franciszki Gendaszek, odpis, kop. k. 1 s. 2

Eichstaedt Józef , ps. Jacek - Mikrus

Bydgoszcz , dnia 3 grudnia 1976 r.

mjr.rez.

(miejsowość)

Bydgoszcz 85 - 605,

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie)

Oświadczenie świadka

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia formację wojskową od — do): Armii Krajowej / 1940-1944/ jako także więzień obozu koncentracyjnego w Stutthofie g. Gdańska / 1944/45/

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący się dowodem osobistym: Seria i numer RH 6656230 wydany dnia 10.12.1968 19... r. przez KM MO Bydgoszcz

o s w i a d c z a m,

że Ob. Tadeusz Z i m n i e w i c z syn (córka) Wacława i Elżbiety

urodz. dnia 10 grudnia 1916 roku w Poznaniu

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): od lata 1943 do chwili mego aresztowania przez Gestapo Bydgoszcz - należał do Armii Krajowej przyczym służbowo był związany z Inspektoratem Bydgoskim, będąc podkomendnym Zygmunta Szatkowskiego ps. Wiesław.-

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim nie pamiętam i pełnił(a) funkcję — brak(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): Wiadomo mi, że obyw. Tadeusz Zimniewicz w ramach wykonywania poleceń Zygmunta Szatkowskiego "Wiesława" pomagał przy organizowaniu oddziałów na terenie dawn. DAG Werke w Łęgnowie w zakładach produkcji materiałów wybuchowych. Chodził o samodzielne grupy sabotażowe i wywiadowcze. W szczególach pracę konspiracyjną obyw. Zimniewicza mógłby scharakteryzować Zygmunt Szatkowski, albowiem posiadane wiadomości czerpałem tylko od tego ostatniego.-

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 6615/By wydanej przez Zarząd Okręgu w Bydgoszczy

Własnoręczność podpisu stwierdza się

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

Kierownik Biura Ewidencji

Julia Mizgier odpowiedzialna
lub Zarządu ZBoWiD

Eichstaedt Józef, mjr.rez.,

(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

2235

Zarząd Wojewódzki ZBoWiD
w Warszawie

zaświadcza na podstawie przeglądanych
kuponów, że Kol. ELCHSTAEDT

Helen S. Leon

jest zweryfikowana w kł. nr ZBoWiD 5.

z tytułu: NP od 1.09.39 do 27.09.1939 r.

R.O. od 1.09.1940 do 25.05.1944 r. obóz Konecbrós. Slutthof od

i obs. kol. z. w. o. k. Konecbrós 25.03.44 do 13.03.1945 r.

nr 243201

Wydane w d. 6/4.1989 przez ...

jest w akt. Gendaszek.

2

Odpis:

Eichstaedt Józef
"Jacek" "mikrus"

Bydgoszcz, dnia 17 czerwca 1978 roku

85-605 Bydgoszcz

O Ś W I A D C Z E N I E Ś W I A D K A

J a, jako uczestnik /czka/ wymienić formację Ruchu Oporu nazwę obozu lub więzienia formację wojskową od - do: Ruchu Oporu AK od wiosny 1940 do osadzenia w Gestapo w Bydgoszczy /25 marca 1944 r./ więzień Obozu w Stutthofie /80-088/ - świadomy odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów

o ś w i a d c z a m

że ob Franciszkę Gendaszek, córkę Stanisława i Heleny urodzonej dnia 30.9.1905 roku w Bydgoszczy jest mi znana osobiście jako uczestniczka /wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności w których świadek zetknął się z otrzymującą oświadczenie i czasokres od - do/: jako członka Ruchu Oporu w ramach Sztabu Pomorskiego Okręgu Armii Krajowej w Bydgoszczy - następnie - wiosna/lato 1944 r. jako więźnia politycznego w Gestapo w Bydgoszczy. Jako kierownika sekretariatu Szefa Sztabu Pomorskiego Okręgu Armii Krajowej.

Wyżej wymieniona posiadała pseudonim "T E R E S A " i pełniła funkcję - brała udział /w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w czasie walki z okupantem hitlerowskim, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich była oddziałach, grupach, placówkach, pod czyim dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od - do/:

była sekretarzem Szefa Sztabu Pomorskiego Okręgu AK - prowadziła skrzynkę kontaktową. W jej mieszkaniu /obecnie ul. Swierczewskiego/ odbywały się odprawy szczebla K-dy Okręgu AK w których brałem osobisty udział /wiosna 43 do 25 kwietnia 1944 r/.

Ob. Gendaszek trudniła się "legalizowaniem" dowodów osobistych niemieckich dla członków AK. Sporadycznie Sztab Okręgu delegował "Teresę" kuriera. Posiada szczególne zasługi.

Jeśli świadek jest członkiem ZBOWID, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej wydanej przez Zarząd Okręgu w ...

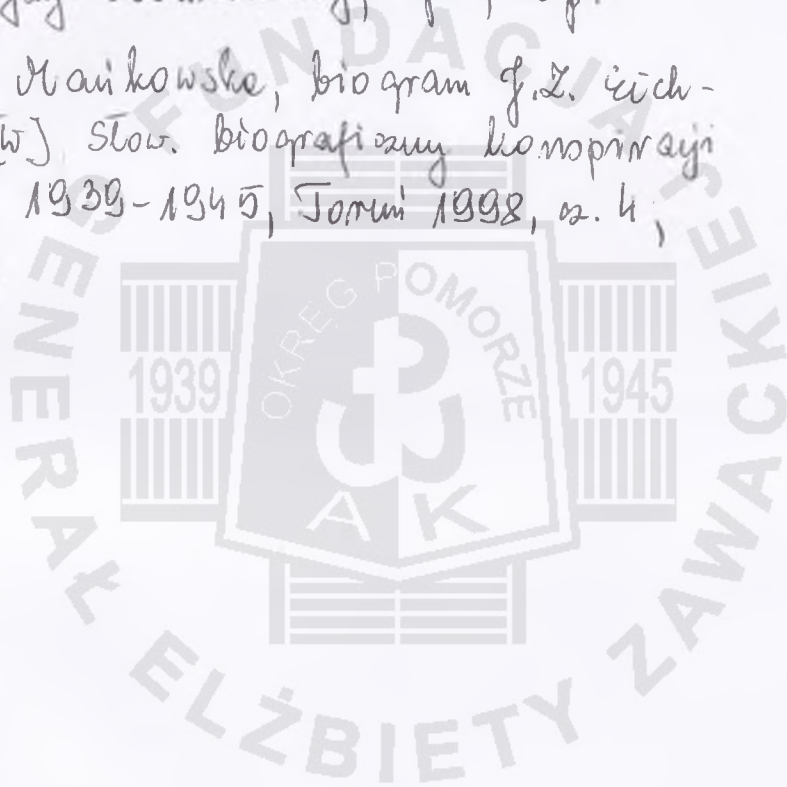
Prawdziwość powyższych danych stwierdzam
własnoręcznym podpisem

/-/ Józef Eichstaedt mjr rez. adwokat
Sędzia Sądu Koleżeńskiego w Zarządzie
ZBoWID w Bydgoszczy

Za zgodność odpisu:

11. Materiały uzupełniające relacje:
- Eichstaedt Józef:

1. J. Jaszowski, Więzi organizacyjne K O A K
Pomorze z Okr. Deleg. Szędn, "Kalendarz bydgoski 1992, kserokop. k. 2 s. 1-2
2. Metodologi, edycja; kserokop. k. 1 s. 3
3. Biogram Józefa Eichstaedta autorstwa
Marii Tojzy-Maikowskiej, mpis, kop. k. 1 s. 4
4. M. Tojza-Maikowska, biogram J. Z. Eich-
staedta, [w] Słw. biograficzny konopracji
pomorskiej 1939-1945, Toruń 1998, cz. 4,
kserokop. k. 1 s. 5

data Bydgoski 1992 r.

MADEUSZ JASZOWSKI

Więzi organizacyjne Komendy Okręgu AK Pomorze z Okręgową Delegaturą Rządu

Związek Walki Zbrojnej w swoich założeniach organizacyjnych przewidywał ściśle powiązanie pionu wojskowego organizacji z pionem rządowym, który w terenie reprezentowała Delegatura Rządu.

Na Pomorzu sprawa tej więzi organizacyjnej została ustalona początkowo w ten sposób, że pierwszy Delegat Rządu na Okręg Pomorze, Wacław Ciesielski, przewodniczący Stronnictwa Narodowego, pełnił jednocześnie funkcję szefa wydziału I, a więc organizacyjnego, Komendy Okręgu ZWZ. Tak przynajmniej przedstawia to w swoich wspomnieniach, długoletni szef Sztabu Komendy Okręgu ZWZ - AK, ppłk. Józef Chyliński.

Było to rozwiązanie niezbyt zgodne z uchwałą rządu Sikorskiego we Francji z kwietnia 1940 r., która przewidywała niezależność delegata rządu od ZWZ i sprawowanie przez niego kontroli budżetowej i merytorycznej wydatków pionu wojskowego. Być może w okresie gdy powstawała Komenda Okręgu ZWZ Pomorze sprawy te nie były najważniejsze, a poza tym przewaga czynnika wojskowego była w początkowym okresie okupacji zupełnie zrozumiała.

Podobnie zresztą kolejny delegat rządu na Pomorze, Antoni Antezak, rozpoczął pracę w konspiracji od stanowiska zastępcy kierownika wydziału administracji cywilnej w organizacji „Grunwald”, co również wskazywało na jego podległość wojskowemu dowódcy „Grunwaldu”, mjr. Cyrkiewiczowi.

Tak więc początkowo w organizowaniu sił konspiracyjnych na Pomorzu dawano pierwszeństwo czynnikowi wojskowemu nad czynnikiem cywilnym.

Zresztowanie w 1941 r. Wacława Ciesielskiego przez Gestapo i jego wydalenie z ulokowaniem się pionów dowództwa okręgu ZWZ - AK na Pomorzu, spowodowało ich stałe przebywanie na Pomorzu i doprowadziło do faktycznego rozdzielenia tych organizacji. Mianowany na miejsce Wacława Ciesielskiego w 1941 r. Antoni Antezak, prezes wojewódzkiego zarządu Stronnictwa Pracy na Pomorzu, przebywał również na stałe w Warszawie. Dla terenu Pomorza utworzono ekspozyturę Okręgowej Delegatury Rządu o kryptonimie „Zatoka”, na której czele stał Franciszek Rochowiak, pseudonim „Zaklicki”, przebywający stale w Toruniu. Dziś dla badającego dzieje konspiracji na Pomorzu jest rzeczą zupełnie zrozumiałą, że nie rozwiązania organizacyjne wymyślone w zaciszu gabinetów ministerialnych, a możliwości okupowanego terenu Polski i umiejętności odpowiednio zamaskowanego działania decydowały o przyjmowaniu w tym czasie form organizacyjnych. Dlatego na pierwszy plan przystąpiło powiązanie Okręgowej Delegatury Rządu na Pomorzu wybija-

się się pracą wydziału bezpieczeństwa i porządku publicznego, kierowanego przez Bolesława Lipskiego, byłego starostę morską z Pucka, a później z Wejherowa, a w 1939 r. dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, oddział w Bydgoszczy. W okresie okupacji zakład ten został przemianowany przez okupantów na Gdańskie Towarzystwo Ogniowe (Danzinger Feuersozietät), a ponieważ Lipski pozostał w nim na kierowniczym stanowisku, powstała możliwość rozbudowy agendy konspiracyjnej Delegatury Rządu pod pokrywką działalności ubezpieczeniowej.

Dawała ona możliwość penetrowania terenu i zbierania wiadomości, które po usystematyzowaniu i opracowaniu stawały się doskonałym materiałem do okresowych sprawozdań, składanych przez Okręgową Delegaturę Rządu na Pomorzu władzom centralnym w Warszawie.

Jak się wydaje należy przyjąć jako początek działalności ODR „Zatoka” drugą połowę 1941 r. Przynajmniej taką datę podają zarówno nieżyjący już dziś Stanisław Nowicki, pseudonim „Mestwin” jak i ostatni chyba żyjący członek Delegatury, Edward Forycki, pseudonim „Mars”. Podział Pomorza na obwody terenowe i obsadzenie ich inspektorami, którzy byli zobowiązani

Stanisław Nowicki około 1945 r. Pseudonim Mestwin.

dobierać sobie współpracowników w terenie dla zbierania informacji i dobrane przez Bolesława Lipskiego odpowiednich ludzi na tych inspektorów, stanowił o wysokim poziomie prac Delegatury i jej Wydziału Bezpieczeństwa.

Nie jest natomiast jasne jak w okresie 1941-1944 r. wyglądały więzi organizacyjne między ODR, a Komendą Okręgu ZWZ - AK. Wydaje się, że Bolesław Lipski utrzymywał w tym czasie kontakt bezpośrednio z Warszawą, gdyż pionierzy ZWZ - AK na

Wydanie Bydgoski 1992.

Pomorzanie nie były w tym czasie odpowiednio ukształtowane. Do przyzwyczajenia takiego sposobu łączności skłaniał również fakt posiadania wysokiej klasy kuriera w postaci Stefana Stępniewskiego, nominalnie pracownika parowozowni Bydgoszcz, brata inspektora Delegatury, Kazimierza, który posiadał przepustki na podróżowanie koleją i przekraczanie granicy z GG. Jednakże w drugiej połowie 1942 r. gdy na szczeblu garnizonu i inspektora ODR w Bydgoszczy nastąpiły aresztowania, w szczególności został aresztowany por. Bruno Jasiński, pseudonim „Kuno”, por. Leon Hofman, pseudonim „Henryk”, Okręgowa Delegatura Rządu przekazała swoich 2 ludzi, a to Aleksandra Schulza pseudonim „Michał” i „Maciej”, oraz Józefa Eischstaedta, pseudonim „Jacek” i „Mikrus” dla obsadzenia opróżnionych stanowisk. Musiała więc taka łączność istnieć, choć na podstawie

Józef Eischstaedt „Mikrus”, członek ODR „Zatoka” i Inspektoratu AK Bydgoszcz

Wzajemnego stanu wiedzy o konspiracji pomorskiej trudno jest ocenić, którzy pozostawali ze sobą w kontakcie. Ze strony Delegatury mógł być to zarówno Bolesław Lipski, pseudonim „Bartel”, w Bydgoszczy jak i Franciszek Rochowiak, pseudonim „Zaklicki”, z Torunia. Ze strony AK mógł być to Józef Stępniewski, pseudonim „Wicher” i „Rekin”, który w latach 1941-1942 pojawiał się sporadycznie w Toruniu i Bydgoszczy, albo Gruss, pseudonim „Stanisław”, pełniący funkcję szefa Oddziału Komendy okręgu AK, który co jakiś czas zjawiał się w Bydgoszczy.

Wspomniany już Stanisław Nowicki, w swoich wspomnieniach stwierdza, że podporządkowanie Wydziału Bezpieczeństwa ODR „Zatoka” Komendzie Okręgu AK nastąpiło dopiero w związku z wybuchem Powstania Warszawskiego, w październiku 1944 r. Obecnie zbliżając się do frontu rola czynników wojskowych znów zaczęła wzrastać. Do tego czasu, zdaniem Stanisława Nowickiego,

kontakty między ODR i AK istniały, ale nie były częste i nie nosiły charakteru podległości. Zнали się raczej poszczególni ludzie z racji pokrewieństwa, służby wojskowej, czy koleżeństwa z czasów szkolnych.

W każdym razie kontakty między ODR „Zatoka” i ludźmi z Komendy Okręgu AK Pomorze istniały cały czas i owocowały na ogół dobrą znajomością wydarzeń w terenie. Sprawozdania Okręgowej Delegatury na Pomorzu jakie zachowały się w warszawskich archiwach wskazują, że pracownicy delegatury, najprawdopodobniej z Wydziału Bezpieczeństwa Bolesława Lipskiego, na bieżąco śledzili rozwój organizacji konspiracyjnej „Gryf Pomorski” i dokładnie byli zorientowani w ilości członków tej organizacji, jej uzbrojeniu i pionach organizacyjnych.

Prawidłowo też oceniano stosunki narodowościowe na Pomorzu broniąc ludność kaszubską przed pomówieniami o sprzyjanie Niemcom i słusznie wskazując na brak wytycznych ze strony rządu emigracyjnego co do przyjmowania, bądź odrzucania narodowości niemieckiej przez ludność Pomorza. Przedstawiciele ODR „Zatoka” dokładnie widzieli patriotyczną postawę ludności Pomorza, która udzielała pomocy represjonowanym i ukrywała dezertersów z Wehrmachtu.

Ciekawe materiały zostały zebrane przez inspektorów Delegatury na temat migracji ludności z coraz silniej bombardowanych Niemiec i odnośnie przenoszenia zakładów zbrojeniowych z centralnych Niemiec do Grudziądza, Wąbrzeźna, Chojnic i Bydgoszczy. Inspektorzy mieli informacje z więzień hitlerowskich i obozów, w szczególności ze Stutthofu i Potulic, w grudniu 1943 r. w sprawozdaniu umieszczono informację o wysłaniu z Potulic transportu osób niedołączonych i starców w kierunku GG na stracenie, a była to przecież jedna z bardziej ściśle chronionych tajemnic.

Trzeba przyznać, że inspektorzy ODR, zatrudnieni oficjalnie w różnych zakładach niemieckich, a głównie w Towarzystwie Ogniomym (Feuersozietät) Bolesława Lipskiego docierali wszędzie i zbierali zewsząd potrzebne informacje. W okresie okupacji zapłacili za to więzieniem i męczeńską śmiercią: Adam Stefaniak, pseudonim „Sliwa” inspektor 3 obwodu Bydgoszcz, Kazimierz Stępniewski, pseudonim „Werner I”, inspektor 4 obwodu Gdańsk-Gdynia, Albin Wypijewski, pseudonim „Białas”, referent bezpieczeństwa dla powiatu bydgoskiego i Antoni Marciniak, pseudonim „Jarocki”, inspektor Straży Samorządowej 3 obwodu Bydgoszcz. Wszyscy oni zostali aresztowani w dniu 4 grudnia 1944 r. przez Gestapo w Bydgoszczy i po pobycie w aresztach Gestapo na ul. Poniatowskiego i więzieniu na Wałach Jagiellońskich zaginęli bez wieści.

W środowisku byłych członków ODR „Zatoka” utrzymuje się pogląd, że przyczyną ich aresztowania była próba kontaktu z agentem Gestapo, Edwardem Słowikowskim, pseudonim „Biały Grot”.

W końcowym okresie okupacji więzi organizacyjne między Komendą Okręgu AK, a ODR „Zatoka” zacieśniły się i częstym gościem Bolesława Lipskiego i Czesława Rubaszewskiego w Towarzystwie Ogniomym przy ul. Gdańskiej stał się Komendant Okręgu AK Janusz Pałubicki, pseudonim „Piorun”.

Z głębokim żalem i smutkiem zawiadamiamy że w dniu 20 kwietnia 1984 r. zakończył nagle swe pracowite i pełne poświęcenia życie, mój kochany mąż, nasz najdroższy ojciec, teść i ziadziusiś śp.

adwokat

Józef Eichstaedt

lat 67

O czym zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

ŻONA, CÓRKI, ZIĘC I WNUCZKI

Pogrzeb odbędzie się w dniu 24 kwietnia 1984 r. (wtorek) o godz. 14.00 na cmentarzu Nowofarnym przy ul. Artyleryjskiej w Bydgoszczy. (15869)

W dniu 20 kwietnia 1984 roku zmarł nagle w wieku 67 lat

adwokat

Józef Eichstaedt

Prawy człowiek, ceniony prawnik, szlachetny i uczynny kolega, długoletni działacz organów adwokatury, członek Rady Adwokackiej, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Odznaką Grunwaldu i innymi.

O czym z żalem zawiadamia, wyrażając głębokie współczucie rodzinie

**OKRĘGOWA RADA ADWOKACKA
w BYDGOSZCZY**

Pogrzeb odbędzie się w dniu 24 kwietnia 1984 r. o godz. 14.00 na cmentarzu Nowofarnym przy ul. Artyleryjskiej w Bydgoszczy. (15870)

Z głębokim żalem i smutkiem zawiadamiamy, że w dniu 20 kwietnia 1984 r. zmarł nagle nasz drogi kierownik Zespołu Adwokackiego nr 1 w Bydgoszczy, członek Rady Adwokackiej w Bydgoszczy, wychowawca wielu pokoleń adwokatów, żołnierz Września 1939 r., odznaczony m. in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Odznaką Grunwaldu, nieodznaczony, serdeczny kolega i prawy szlachetny człowiek

adwokat

Józef Eichstaedt

lat 67

Wyrazy głębokiego współczucia rodzinie składają

**KOLEŻANKI I KOLEDZY
oraz PRACOWNICY
ZESPOŁU ADWOKACKIEGO nr 1
w BYDGOSZCZY**

Pogrzeb odbędzie się w dniu 24 kwietnia 1984 r. o godz. 14.00 na cmentarzu Nowofarnym w Bydgoszczy. (15868)

W moim rekonesansie
oddany do przepisania I egz. - Bydgoszcz
16.07.98 H2
Wpłynęło dnia 15.02.93 4
168/SE/93

ur. 1917 r., "Jack"
EICHSTAEDT JÓZEF ZBISŁAW (ps. "Mikrus"/1917-1984/, podchorąży rez.
organizator wywiadu, ca. kamata
po wojnie major. Podczas wojny pracuje jako robotnik, po wojnie
obronca wojskowy, adwokat, Inspektorat Bydgoszcz, p. zach. Komenda
~~Okręgu Pom.~~ Oficer do specjalnych poruczeń.

Urodzony 31 ^{rdw} stycznia 1917 r. w Bydgoszczy, ~~z ojca~~ ^{syn} Leona ~~i~~ ^{matki}
Jadwigi ^{rdw} Lakner, (organisty, nauczyciela muzyki). W 1936 r. zdaje ma-
turę w Państw. Gimn. Klasycznym w Bydgoszczy. 1949-1952 kończy stu-
dia na Wydz. Prawa U.M. Kopernika w Toruniu. W 1937 r. ukończył Szkołę
Podchorążych Rez. Piech. w Bydgoszczy, sierż. podchor. (Do 1939 r. pra-
^{ciat} ~~caje~~ jako praktykant w Zarządzie Miejskim w Bydgoszczy. We wrześniu
1939 r. zmobilizowany, dowódcą kompanii 61 p.p. Walczy pod Kutnem,
Gębinem, w Puszczy Kampinowskiej, w obronie W-wy. ^{ama Byt} Wukrotnie ranny
pod Gębinem. Od 1 ^{IV} kwietnia 1943 r. zaprzysiężony ~~organizator~~ ^{owal}
przez Zygmunta Szatkowskiego, ^{owal} ~~zwerbując~~ ^{owal} nowych członków, organizując
akcje sabotażowe w Łęgnowie, Osowej Górze, Maksymilianowie, gromadził
broń, zbierał ^{owal} informacje dla wywiadu wojskowego, kierując ^{owal} ludźmi z wię-
zień do Borów Tucholskich do oddz. "Dana". Aresztowany za udział w
"Krwawej Niedzieli", zwolniony po przesłuchaniu, znowu aresztowany
24 ^{III} ~~marca~~ ^{przez gestapo} 1944 r. za działalność AK, Od czerwca 1944 do 13 ^{IV} ~~marca~~ ⁷⁹
1945 r. przebywał w obozie koncentracyjnym Sztutthof/nr oboz. 80088/. Od wyz-
~~czenia~~ ^{z tym, że w latach 1948-1952 kontynuacja na Wydz. Prawa UMK Toruń} wolenia do 5 listop. 1952 służył w Wojsku Polskim ^{owal} ~~major~~. Za zatajenie
przynależności do AK zostaje ^{owal} zdegradowany i wydalony z wojska. Okre-
sowo pozostaje ^{owal} bez pracy i środków do życia. Po 1957 r. przywrócono
mu stopień wojskowy ^{majora} /rozk. MON nr 0144/. Pracuje ^{owal} jako obrońca wojskowy
od 1964 adwokat, i kier. Zespołu Adwokackiego w Bydgoszczy. ^{Zmarł 20.04.1984 r.} (w Bydgoszczy
Odzaczony Srebr. Krzyż. Zasł. z Mieczami /rozk. KG 120/BP 12.8.42 oraz
rozk. KO 85/P 11.11.42, Odzn. Grunwaldu, Srebr. Krzyż. Zasługi, ~~Braz. Meda-~~
~~lem Siły Zbrojni w Służbie Ojczyzny, Braz. Med. za Obronność Kraju,~~
Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

^P Źródła: Arch. AK-Toruń - teczki - M-250, T.: Eichstaedt J.

Opr. ^{owal} Maria Tojza Mańkowska "Bystra"

Skta 322 AK Bydgoszcz

Eichstaedt Józef Zbislav ps. „Mikrus”, „Jacek”
(1917-1984), oficer do specj. poruczeń Insp. AK Bydgoszcz. 5 5

Urodzony 31 I 1917 r. w Bydgoszczy; syn Leona – organisty, nauczyciela muzyki i Jadwigi z d. Lakner. W 1936 r. zdobył maturę w Państw. Gimn. Klasycznym w Bydgoszczy. W 1937 r. ukończył Szkołę Podchorążych Rez. Piechoty w Bydgoszczy w st. sierż. podchorążego. Do wybuchu wojny pracował jako praktykant w Zarządzie Miejskim w Bydgoszczy. We wrześniu 1939 r. zmobilizowany, był dca kompanii 61 pp. Walczył pod Kutnem, Gąbinem, w Puszczy Kampinoskiej i w obronie Warszawy. Był dwukrotnie ranny pod Gąbinem. Po powrocie do Bydgoszczy aresztowany za udział w tzw. „krwawej niedzieli”, jednak po przesłuchaniu zwolniony.

W kwietniu 1943 r. włączył się do konspiracji, zaprzysiężony przez Zygmunta Szatkowskiego ps. „Wiesław”, kmdta Insp. AK Bydgoszcz, z którym ściśle współpracował.

Zwerbował nowych ludzi do AK, organizował akcje sabotażowe w Łęgowie, Osowej Górze, Maksymilianowie. Gromadził broń, zbierał informacje dla wywiadu wojskowego, pośredniczył w przetruciu „spalonych” ludzi do Borów Tucholskich do oddziału partyzanckiego Stefana Gussa ps. „Dan”. Brał udział w odprawach Kmdy Okręgu odbywających się w domu rodziny Gendaszków. Utrzymywał łączność z Franciszkiem Bendigiem ps. „Ksawery”, szefem wywiadu Pom. Okręgu AK.

W dniu 24 III 1944 r. został aresztowany przez gestapo za działalność w AK. W czerwcu t.r. osadzony w obozie konc. Stutthof jako więzień nr 80088. Tu należał do

44-1945 Słow. biogr. konspiracji pomorskiej 1939-1945
Wyd. FA PAW t. XVIII, Toruń 1998, s. 4.

podziemnej grupy samoobrony więźniów. W obozie przebywał do wyzwolenia w marcu 1945 r. W latach 1945-1952 służył w wojsku, ostatnio w st. majora. Jednocześnie (1949-1952) studiował na Wydz. Prawa Uniw. M. Kopernika w Toruniu. Za zatajenie przynależności do AK został zdegradowany i wydalony z wojska. Okresowo pozostawał bez pracy i środków do życia. Po 1956 r. przywrócono mu st. wojskowy majora (rozk. MON nr 0144). Pracował jako obrońca wojskowy i adwokat w Zespole Adwokackim w Bydgoszczy. Zmarł 20 IV 1984 r., pochowany w Bydgoszczy.

Odnaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami (1942), po wojnie Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Odznaką Grunwaldu.

AP AK, T.: Eichstaedt J.; Gendaszek F., Szatkowski Z.; Akta ŚZŻ AK Bydgoszcz.

Maria Tojza-Mańkowska

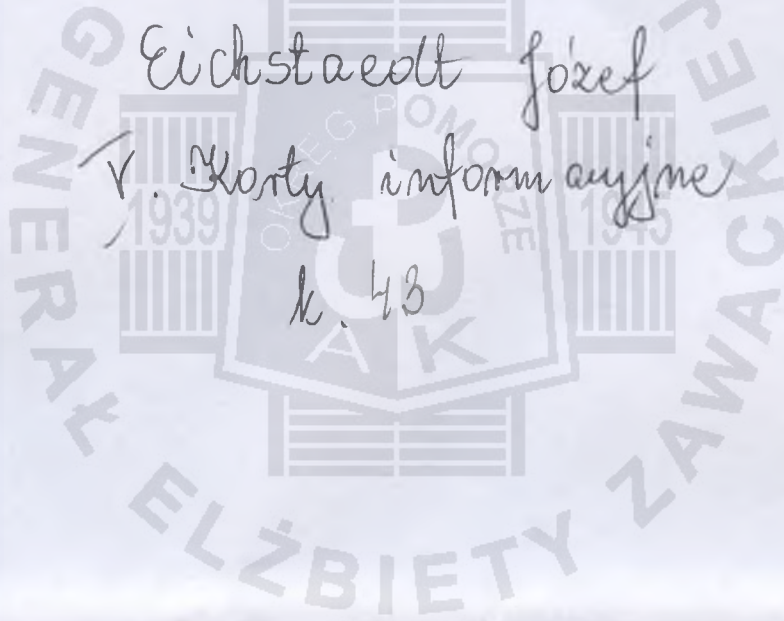
T. N: 250/859 Pom.

Bydgoszcz

Eichstaedt Józef

V. Karty informacyjne

k. 43

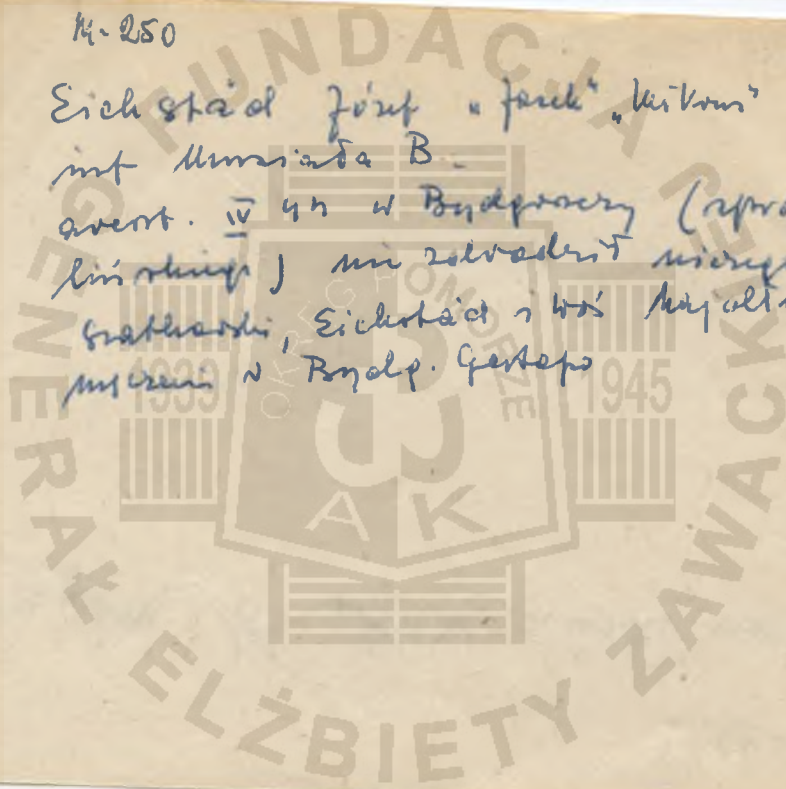

M. 250

Poznań 1

Eichstaed firt "fach" "Wirkom"
mit Umsiada B.

wert. IV 47 w Budygoczy (z prawca Rind-
liniung) mi zolwadent niedry
Guthardt, Eichstaed i was May alt wry byli
musem w Poznań. Gertepo

Eichstaedt Józef „Mikoni” Jacek
nr 1078 Przewojski do K. Cichan. z 30 IX 69
był memem wywiadowczym Grupa. Bydgoszcz
(z mi. kmdtem Grupa, jako porucznik Cichan.)
prezesa do PK z Delegatury
odmówił K. Cichanowi informacji

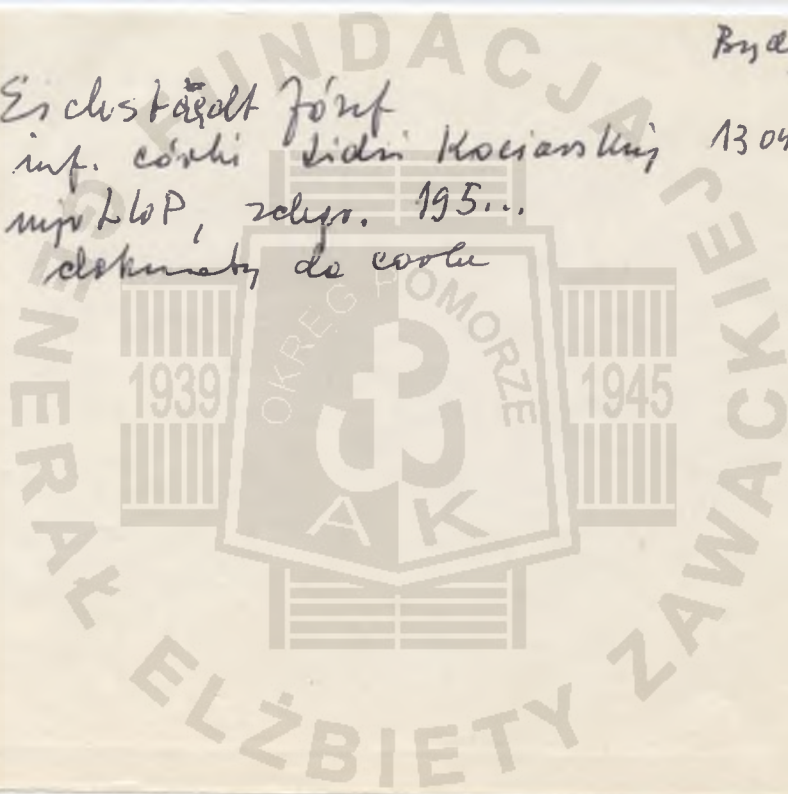
KO 2
Bydgoszcz
AK

Es chustããelt fõnf
inf. cõrhi Lidin Kocianski
mup LõP, zelys. 195...
elekunaty de cõrhu

Bydy

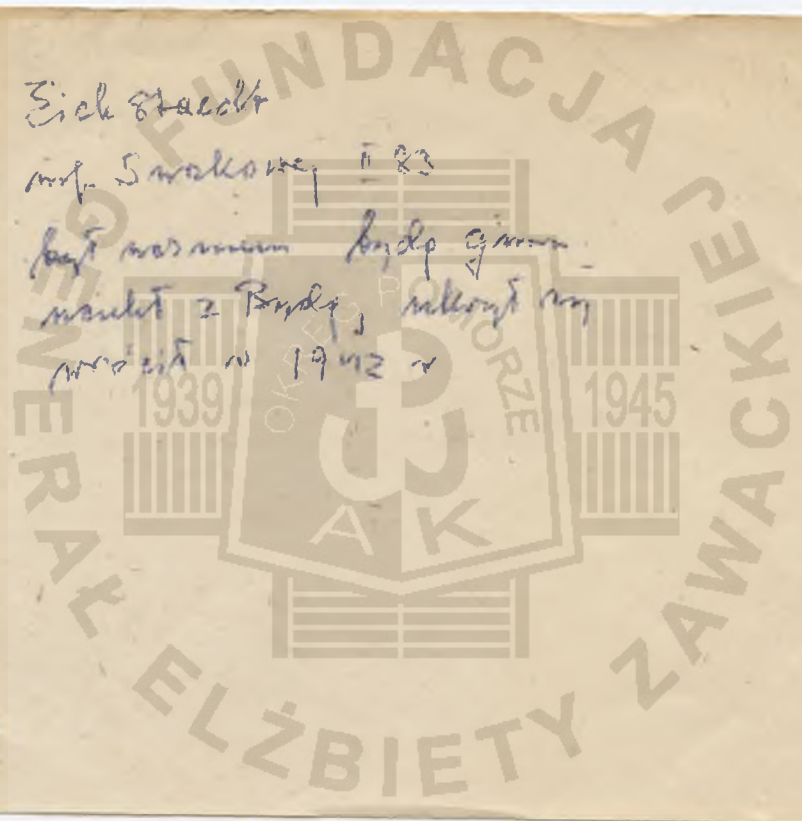
3

13 04 92

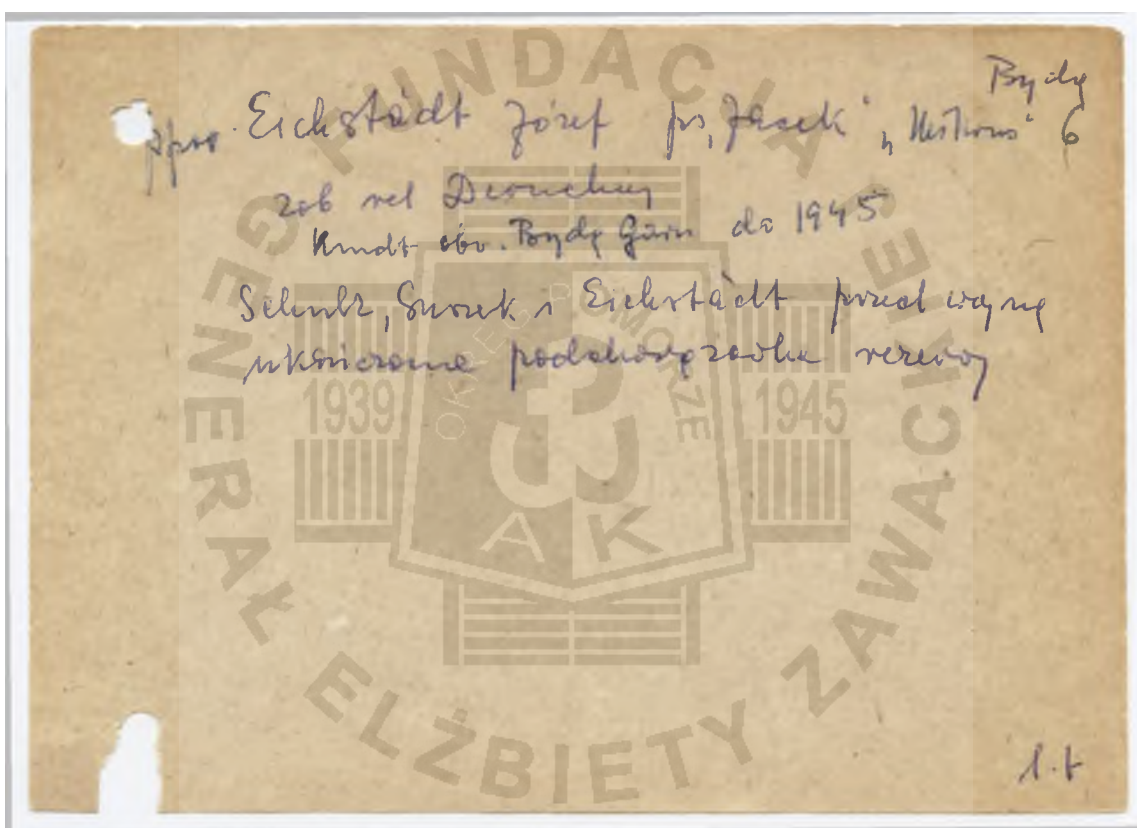

Sick staedt
miej. Swakowce, 183
był naszym bydlę gimn.
miej. z Budy, młodym
miej. w 1942 r.

Budy
176
4

Eichstaedt Josef, Janek

Bydgoszcz
AK

208 list H. Szymana wice do SZ z 22.12.47
(testnie H. Szym. S. 6):

zastrowenie do jego dristalnośi
opisanij prus do Tjanowolup
Biml. 4/24/47

SZ 95

myj Eichstädt Josef

RR
Bydgoszcz 28

Bydgoszcz ul. Kantiana 29

„Jacek”
„Młotek”

zob. list z Sadolowicami

Ks. Incheński s. 229

Schulz 12, 16, 38 -

5.12. po awanturze Kuro i Hoffmana a. O. Delep R. (Lipka)
przebiega do ITK z wosk. Szwedzi Eichstädt, Schulz
s. 226 Eichstädt, „Młotek” został oficerem do specjalnych pow.

verte

czem i prawy mój "Wzrost". Dwie osiemnastki i pol-
torata wyjechały z województwa tytułu różniąc od siebie
temperamentem ludu ... "Mikowsi" patriotą tworzący
realista, światowy konspirator
Zapotało pracowało Wzrost, Mikowsi, Ewa (Kłmowski) i Siedzi

S.16 Wierzyli, że ... Mikowsi. Getapio mi stamie

S.38 KW ... stryżmieci, który przesłał z honorum
przez Siedziwo i obos kous. (... Mikowsi...)

Cichsteadt Józef

Bydgoszcz 9
AK

- ps. "Mikrus"
- na poszetku 1943 r. został mianowany zastępcą dowódcy Inspektoratu Bydgoszcz (dowódca Szethowski).

Zob: Kryżanowski A. J. "Wspomnienia żołnierze AK Okręgu Pomorski ego-Pomnili", 1995 str. 33.

zsb. 199

Eischteadt J. (i.m.n.)

Bydgoszcz 10
ODR

- został przekazany z Wydziału Bezpieczeństwa
ODR do AK. S. Nowicki kontaktował się z nim po
aresztowaniu Z. Szatkowskiego, ps. "Wiesław".

Zob. tom 23 - Stutthof, nr. 83, S. Nowicki
K.Woj.

Einladung zu f.

ZWZ - AK 11
Bydgoszcz.

ps. „Orionus” szef II oddz. Inspektoratu
Bydgoskiego, z którym często kontaktowa-
ł się F. Bending, szef wywiadu Polu,
okręgu AK.

„Lutnia” Pomorskie ... s. 19

L.K. 1994

Bydgoszcz 12

AK

Eichstodt Jozef

wr. 31 I. 1947u. u Bydgoszczy, był zorganizowany
u organizowanie: tworzy na potrzeby komendy
AK, został awansowany i awansowany u Stutthof. Jego
mianowanie było punktem honorowym.

Ciechanowski H., Materiaty do historii ... Stutthof

Zes. Muż., nr 4 z 1981, s. 26-27

MLot - 94

EISCHTAED J.

Bydgoszcz (ODR) AK 15

Pod licznymi aresztowaniami w bydgoskim Insp. AK
lipski przekazat tam m. in. A. Schulza i J. Eis-
chtaeda. Podobnie w Toruniu przekazany zos-
tat np. Stankiewicz. Wszystko to odbyto się w
ramach współpracy ODR z AK.

G. Górski, Pomorska ODR, [w:] Walka podziemna...,
s.

MGr 1994

ODR 14
BYDGOSZCZ

EISCHSTAENT JÓZEF
PS. "JACEK" i "MIKRUS"
OD POŁOWY 1942 R. W PIONIE WOJSKOWYM
(GARNIZON LUB INSPEKTORAT) W BYDGOSZCZY.

ZOB. KALENDARZ BYDGOSKI 1992
ART. TADEUSZA JASZOWSKIEGO, STR. 146
ZDJĘCIE STR. 146

R.H.

ODR 15
BYDGOSZ
EISCHTAED JÓZEF ps. „Mikrus”, „Jacek”

Przesunięty przez Wydz. Bezpieczeństwa ODR do
KO AK Pom., tak jak Aleksander Szulc.

Zr.: B. Chrzanowski, Konspiracja rządu RP w regionie
nadbaltyckim (1939-1945), [w:] Walka podziemna...,
s. 142.

MGr' 1994

EICHSTAEDT Józef ps. "Jacek"
ur. 1917
ppor. rez.
oficer d.s. zleceń specj.
kmd. "Folwark"

20. K. Z. z M.

Wykaz odznaczeń "Jary" - Michała

*Bydgoszcz
plc 16*

Eichstaedt Józef ps. „Jacek”

Bydgoszcz

AK 17

urodz. 1917r.

ppor. rez.

oficer d/s zleceń spec.K-dta "Polwark"

Krupa Walcznych

wykaz odznaczeń "Jary" - Michała

EISCHTAEDT J.

Bydgoszcz
2U2-AK

18

W 1944 r. został zdekonzygowany i awansowany w
Bydgoszcz. Odrobiono go w obornie Stuttgart.

B. Umanowski, A. Gornowski, Wywiad..., Stuttgart.
Zem. Mm., 1987/7, s. 29-30.

MLW-95

x 13 l2

LWA AK 19
BYD00202

EICHSTAET JOSEF ps. "JACEK."

W obronie Stutthof należał do podziemnej
grupy samobrony, której inicjatorem był
Leon Hoffmann.

Dr. APAK, H-92 [Biografia Leonarda
Hoffmanna oprac. przez H. Supmanowicza,
ps. "Marek".]

AKP (1994 r.)

a

Cyborgarz AK 20
Pomorze

+ EICHSTAEDT Józef Zbigniew
ps „Mikrus” „Jacek” 1917 - 1984
Oficer do specj. poruczeń Insp. AK
Bydgoszcz, Kampania 1939. Ranny.
Aresztowany za udział w Krwawą niedzielę
po śledztwie zwolniony. IV 1943 konspiracja
Przezut spalonych do Borów Tucholskich
oddział Stefana Gussa „Dana”. Aresztowany
Obóz Stutthof. Prawnik obrony wojskowej
Relacja Maria Tojza - Mankowska.

Zob.
Słownik Biograficzny Konspiracji
Pomorskiej AK 1939-1945
Fundacja Archiwum Pomorskie AK
Toruń 1998
str. 44, 45

JRut
07.2003

Eichstaedt Józef
ps. "Jacek" - "Mikrus"

Bydgoszcz 21
AK

Członek sztabu Insp. AK; aresztowany
w wyniku tajnego śledstwa, które
przebiegało pod kierunkiem Antoniego Ludlinskiego (areszt. w
marcu 1944 r.)

zob.: T: M: 87/696 Dłusiat B. 2. II
art. "Roz. Wadnotecli" - insp. Bydgoszcz.

Wz. 102

a

Richstaedt Józef

Bydg. 22
AK

Członek sztabu Imp. Bydgoszcz.
Podczas śledstwa nie wydeł
nikogo.

zob. Musiat B., Duch oporu w pow. napy-
skim, s. 5, opr. 24, Bibl. Jurd. (z osob.
B. Musiata) z b

WST, 102

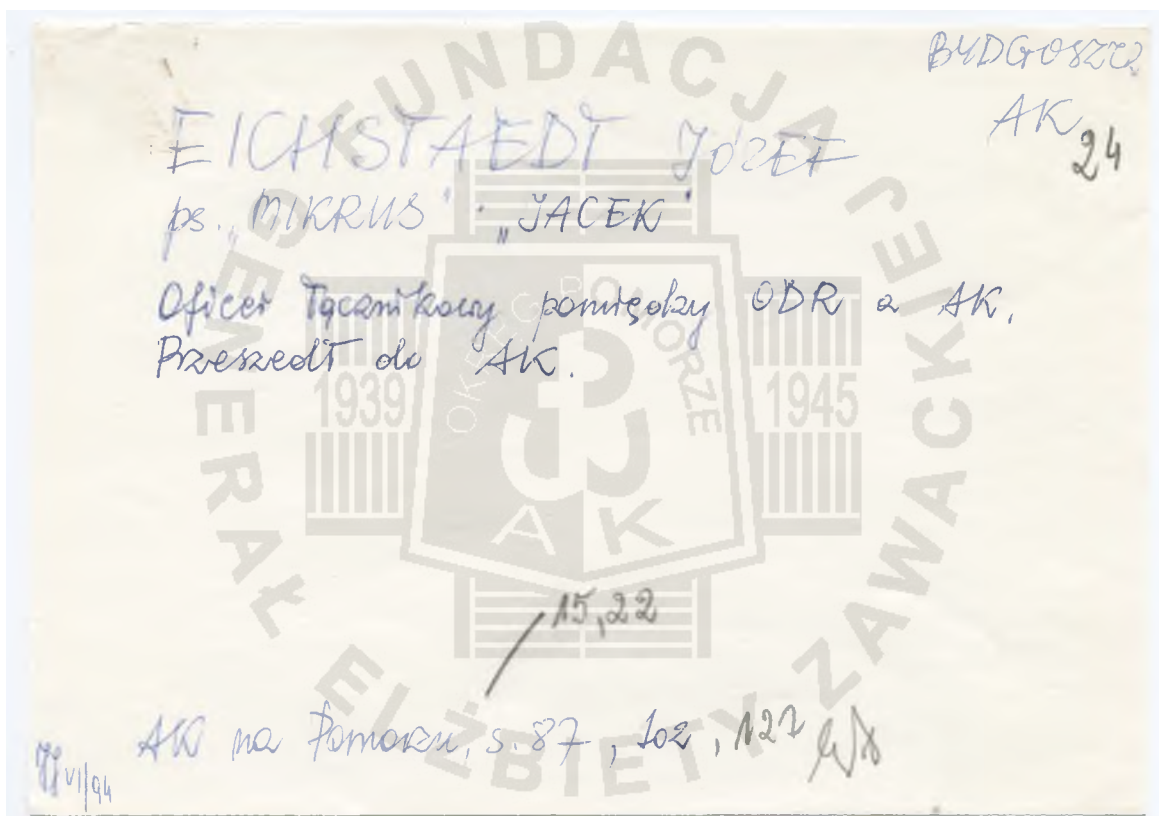
Eichstadt Józef
ps. "Jacek" - "Mikrus"

KO
242-AK

25

- działacz komendy północno-zachodniego
pomorskiego Podokręgu AK;

zob. art. Ciechanowski K., Pomorski Okręg...
art. z prasy "Ruch Oporu na Pomorzu I.",
t.1 s.40

Bydgoszcz
25

Eichstaedt Józef

KW

ps. "Jacek"

zob. Sadowski Józef,
Mówi numer 31 806,
K-wa 1939, s. 182, poz. 7.

Eichstaedt Józef

AK
BYDGOSZCZ

otonek PAP

26

zob. Jan Komubarowski i stuby specjalne
GETAPO SMIERZ UB., aut. Cyżonowski
Andrzej, Goleniów 2008.

S. 133

S. 494

Ⓚ III '11

BYDGOSZCZ

AK

27

EICHSTAEDT JOZEF ps. MIKBUS

CZŁONEK SZTABU POMORZE
POCZ. MARCA
ARESzt. W MARCU 1944 SZEf KYWIADU

H. SZYMANOWICZ „KONSPIRACJA I SABOTAZ ...” [Ew] KONSPIRACJA
I SABOTAZ ... s. 35-48 w. m. i. r. w. z 44

2AD.
EM 195

Eichstaedt Józef

Bydgoszcz

28

T

Całowiek kierowniczy inspektoratu Bydgoskiego.
Aresztowany przez Gestapo na przelocie między 1 i marca
1944r.

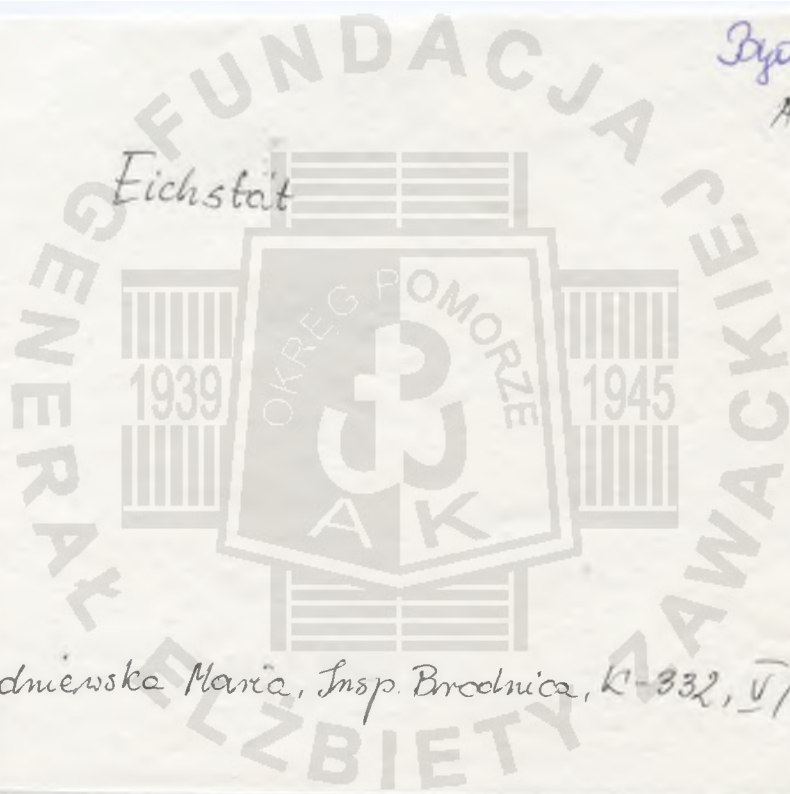
Zob: Krenzel Neunyk, Bydgoszcz Ak, T:M: 418/1044 Pcm.,
t.4, czT, s. 12 l.k.

HH.43.09

a

Bydgoszcz
AK 29

Eichstät

Źródło: Spodniewska Maria, Insp. Brodnica, K-332, V/8

MGr 95

Insp. 30
Bydgoszcz
ORR

ETCHSTAEDT JOZEF ps., Mikrus.

Wg F. Bendigo - sęd. drożki Inspektoratu H Synagon-
ny, a nie kurendant tego Inspektoratu.

Do AK przesłać z Delegatury, Zarządcy
nieuprzednio raport H AK.

Locatio: Rel. Fr. Bendigo, Rel. AK, M-30s. 20,
26,37.

A. Zak. 91

A

EICHSTAEDT, Józef

Informacja i fotografia od p. Edwarda
Forychúgo.

AK. Pocz.
DDR
31

A-2ak.91

Eischteadt J. (i.m.n.)

Bydgoszcz
ZWZ

32

Mówił o kontaktach F. Bendiga z ZWZ z księdzem
Wryczem.

Zob. tom 23 - Stutthof, nr. 90, H. Szymanowicz

k.Woj.

BYDGOSZU

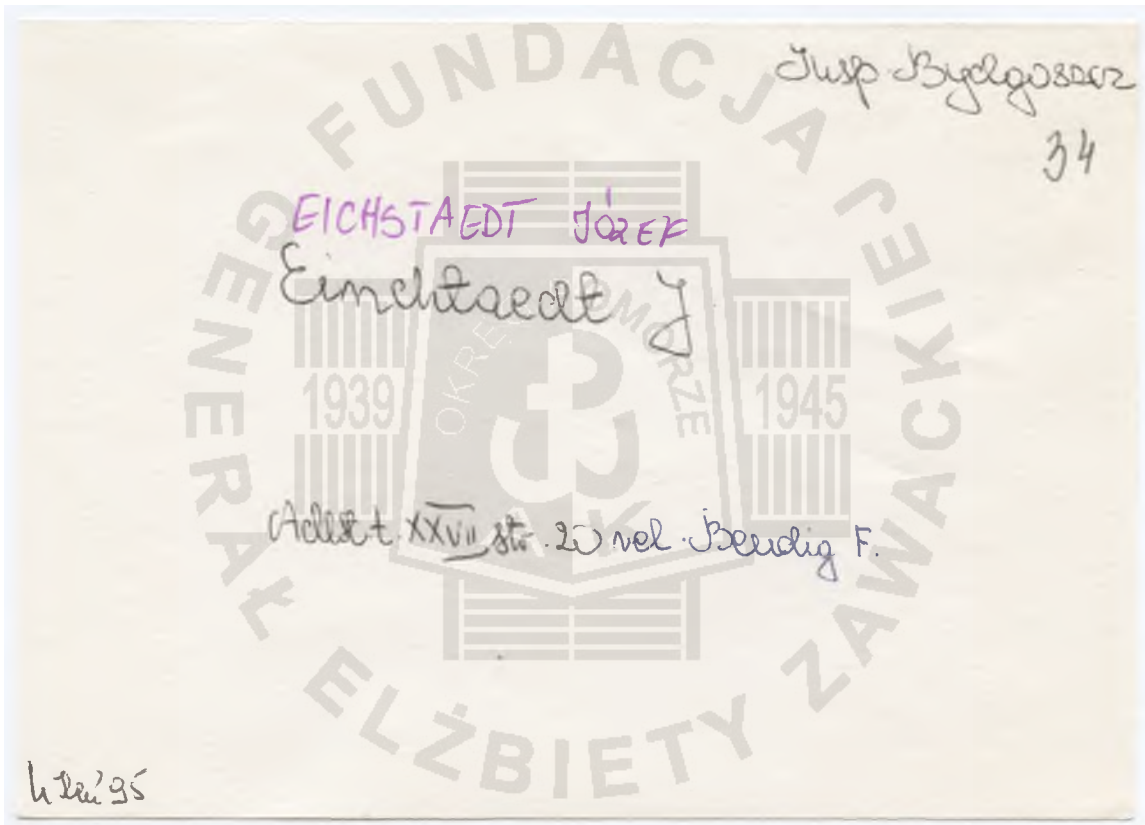
ZŁO AKI

33

EICHSTAEDT JOZEF

"JACEK"

Zob. APAK, INSP. BYDG., T.: BIAŁY L., BOGIEK W., BONIN M.,
DRYGALA W., HOFFMANN L., KLUNDER U., MAZGASOWA B.,
NIEZGODYKI J., NOWICKA-JAGIELSKA H., SZYMANOWICK K.,
SZATKOWSKI Z., WRZEŚIŃSKI E., DERUCKA J.,

EICHSTADT JODEB
ps. "JACEK"

BYDGOSKA
AK
35

Do b. t. Schuka Aleksandra - Ko
M-20/629

1/1/94

BYDGOSZCZ
AK 37

EICHSTAEDT JOZEF

ps. MIKRUS

Franciszek Grabowski, bo oswobodzeni
niemców Stutthof, wspólnie z Eichstaedtem
wrócił pieszo do Bydgoszczy. Obyj ciężko
chorzy na dłu bieżący.

APAK

Teraka Grabowskiego Franciszka M-88, relacja
siostry Władysławy Tojzy

18 v/94r.

BMDG08202
AK38

EICHSTADT JOSEF
ps. "JACEK"

Lab. 4. Gross Josef - KO, M-24

JJ x¹¹/94

Eichstaedt Józef, ps. „Jacek”, „Mikrus”

okr. pom.
ODR 39

Ofic. do poruszeń specjalnych.

A
T

zdb. Nowicki Stanisław, ps. „Strzelczyk”,
Bydgoszcz ODR, t. 4: M: M4/723, Pom, s. 7.
t. 8: M: M4/723 Pom, s. 3.

JK IV'09

Eichstaedt Yzet

Boydgoner 40

zob. I: K. 97/97 Pom. Gendaker Franciska
s. 2, 5, 6, 8 (I/1)

AK X '03

Eischaedt Józef, ppor. ps "Jacek"

Bydgoszcz
KO AK 41

rob. T:K: 181/181 Pom. Kluster Ursule

s. 2, 4, 5
1, 1

kw XI '03

Bydgoszcz
1942

Eichsmaat Josef Wislers

ps "Jede" kpt mjr
syn Leon i Jadwiga

Wodźca S. Zaleskiego "Sztet" organizacji propagandy BIP, kierownik w Łodzi, przyszedł do Puław

W III 1942 r. w Łodzi był jego kierownikiem propagandy. Spotkali się w Bydgoszczy w rel. Stenistwa Zaleskiego syna. 1942 r.

J.M.M.

verte

Jan
Antonowem, urodzonym w 1951 r.
proszę pod warunkiem nieopiniowania w sprawie
aktów personalnych i przynależności do RM,
został zwolniony z wojska i dyktowany
do stopnia szeregowca.

Eichsstadt Józef, ps. "Jacek", "Mikrus" Bydgoszcz 43

Bratowa komenda Podokręgu "Kosioradz" "Jary"
(Okręg Pomorski AK)

Kob. Apisariusz Łopi Kopeć
s. IV/25

Li XI/09

Eichstaedt Józef

ZESKANOWANE

